Чăваш Республикин САККУНĔ

ЧĂВАШ РЕСПУБЛИКИН КОНСТИТУЦИНЕ ЙЫШĂНМАЛЛИ ТАТА ĂНА ĔÇЕ КĔРТМЕЛЛИ ЙĔРКЕ ÇИНЧЕН

Чăваш Республикин Патшалăх Канашĕ 1995 çулхи çĕртме уйăхĕн 2-мĕшĕнче йышăннă

Çак Саккун Чăваш Респуб-
...кин Конституцийĕн проект-
... сÿтсе явмалли, Чăваш Рес-
...бликин Конституцине
...шăнмалли тата ăна ĕçе
...ртмелли право никĕсĕсене
...лăртать тата çирĕплетет,
...ваш Республикин Конститу-
...ене сÿтсе явнă, йышăннă тата
...а ĕçе кĕртнĕ чухне Чăваш
...спубликин патшалăх влаçĕн
...ганĕсемпе Чăваш Респуб-
...кин гражданĕсем хушшинчи
...шăнусен принципĕсене па-
...ртса хурать.

...1 **статья.** Чăваш Республи-
... Конституцине Чăваш Рес-
...бликин гражданĕсем е Чă-
...ш Республикин Патшалăх
...нашĕ йышăнаççĕ.

...Чăваш Республикин граж-
...нĕсем, патшалăх влаçĕн тĕп
...кусçĕ шутланнă май, Чăваш
...спубликин Конституцине
...ваш Республикин референ-
...мĕ урлă йышăнаççĕ.

...Чăваш Республикин Патша-
... Канашĕ, Чăваш Республи-
... патшалăх влаçĕн саккун
...аракан, суйланă органĕ
...тланнă май, Чăваш Респуб-
...кин Конституцине палăртнă
...кепе хăйĕн сессийĕнче
...аш Республикин Патшалăх
...ашĕн депутачĕсен пĕтĕм
...епĕн иккĕ виççĕмĕш пайĕ
...сăланипе йышăнать.

...2 **статья.** Чăваш Республи-
... референдумĕсенче Чăваш
...спубликин Конституцине
...ĕмĕшле йышăнас е Чăваш
...спубликин Конституцийĕн
...екчĕн тĕп концепцийĕ е
...н уйрăм положенийĕсем
...ки общество шухăш-кă-
...не /йышăнăвне/ палăртас
...у лартаççĕ.

...3 **статья.** Çак Саккунăн 2
...тйинче палăртнă ыйтусем-
... референдум ирттерессине
...чен Чăваш Республикин
...шалăх Канашĕ е Чăваш Рес-
...ликин Президенчĕ йышăну
...аççĕ.

... **статья.** Чăваш Республи-кин Конституци комиссийĕ хатĕрленĕ тата Саккунсем кăларас, саккунлăх тата патшалăхсем хушшинчи çыхăнусем енĕпе ĕçлекен комитет Чăваш Республикин Патшалăх Канашĕнче официаллă йĕркепе пăхса тухма тăратнă Чăваш Республикин Конституцийĕн проекчĕ пирки йышăну тăвиччен Чăваш Республикин Патшалăх Канашĕ ăна икĕ уйăх таран вырăнти самоуправлени органĕсенче халăха, ĕç коллективĕсен, политика партийĕсен тата обществăн ытти пĕрлешĕвĕсен представителĕсене хутшăнтарса сÿтсе явассине йĕркелет.

Çав срокрах Чăваш Республикин референдумне обязательнăй йĕркепе ирттермелли правăпа усă куракан субъектсем Чăваш Республикин Конституцине мĕнле майпа йышăнасси çинчен Чăваш Республикин Патшалăх Канашне сĕнÿсем тăратаççĕ.

Чăваш Республикин Конституцийĕн проектне е унăн тĕп концепцийĕсене, е унăн уйрăм положенийĕсене республикăри «Хыпар», «Советская Чувашия» хаçатсенче пичетлесе кăлармалла, çавăн пекех массăллă информацин ытти хатĕрĕсенче те пичетлеме пултараççĕ. Вĕсене уççăн, кĕреттĕн сÿтсе яваççĕ, массăллă информаци хатĕрĕсенче çутатаççĕ.

5 статья. Чăваш Республикин Конституци комиссийĕ туса хатĕрленĕ тата Чăваш Республикин Патшалăх Канашĕ хатĕрленĕ Чăваш Республикин Конституцийĕн проектне Чăваш Республикин референдумне тăратаççĕ.

Чăваш Республикин Конституци комиссийĕ хатĕрленĕ Чăваш Республикин Конституцийĕн проекчĕпе Чăваш Республикин Патшалăх Канашĕ килĕшмен тата сирнĕ чухне Чăваш Республикин Президенчĕ Чăваш Республикин Патшалăх Канашĕн ăсаннă йышăнăвне илнĕ кун хыççăн пĕр уйăхра Чăваш Республикин Конституцийĕн проекчĕ е унăн килĕшсе таталман уйрăм положенийĕсен енĕпе республика референдумне ирттересси çинчен йышăну тăвать.

Чăваш Республикин Патшалăх Канашĕн республика референдумне Чăваш Республикин Конституцийĕн альтернативлă проектне е Чăваш Республикин Конституцийĕн проекчĕн килĕшсе таталман положенийĕсен альтернативлă вариантне тăратмалли право пур.

Çак статьян 2 пайĕнче палăртнă вăхăт иртсен, Чăваш Республикин Патшалăх Канашĕ Чăваш Республикин Конституцине мĕнле майпа - Чăваш Республикин Патшалăх Канашĕ е республика референдумĕ урлă йышăнасси çинчен йышăну тăвать.

Чăваш Республикин Патшалăх Канашĕ Чăваш Республикин Конституцийĕн проектне ырласси /ырлас марри/ çинчен йышăну тăвиччен Чăваш Республикин Конституцийĕн пĕрлĕхлĕ проектне туса хатĕрлемешкĕн çураçулăх майĕсемпе усă курма пултараççĕ.

6 статья. Патшалăх органĕ, вырăнти самоуправлени органĕ йĕркелÿçĕсенчен пĕри шутланакан массăллă информаци хатĕрĕсем, çавăн пекех патшалăх укçи-тенки е вырăнти самоуправлени укçи-тенки енĕпе укçа-тенкĕн пĕр пайне илсе тăракан массăллă информаци хатĕрĕсем Конституцин Чăваш Республикин референдумне тăратакан проекчĕ /проекчĕсем/ пирки тĕрлĕ шухăшсене палăртмашкăн пĕр тан майсем туса пама тивĕçлĕ.

Радиора тата телевиденире тухса каласмалли йĕркепе вăхăта Чăваш Республикин Тĕп суйлав комиссийĕпе, районсемпе хуласенче вара -районсенче, хуласенче, ялсенче Чăваш Республикин референдумне ирттерес енĕпе ĕçлекен суйлав комиссийĕсемпе килĕшсе палăртаççĕ.

Массăллă информаци хатĕрĕсенче Чăваш Республикин Конституцийĕн проектне сÿтсе явасси мĕнле пулса пыни çинчен тĕрĕс мар,пĕлетăркач объективлăхсăр информаци панăшăн вăйра тăракан саккунсемпе килĕшÿллĕн явап тыттараççĕ.

7 статья. Чăваш Республикин Конституцийĕн проектне сÿтсе явассине йĕркелесе тăрас тата пырса кĕрекен сĕнÿсемпе асăрхаттарусене пĕтĕмлетес ĕçе Саккунсем кăларас, саккунлăх тата патшалăхсем хушшинчи çыхăнусем енĕпе ĕçлекен комитет е Чăваш Республикин Патшалăх Канашĕ ятарласа туса хунă вăхăтлăх комисси пурнăçлаççĕ.

8 статья. Çак Саккунăн 2 статйинче кăтартнă, Чăваш Республикин референдумне тăратнă ыйтусемшĕн Чăваш Республикин референдумне хутшăнмалли списоксене кĕртнĕ Чăваш Республикин гражданĕсенчен çурри ытла сасăланă пулсан, вĕсене йышăннă тесе шутлаççĕ.

9 статья. Чăваш Республикин патшалăх органĕсем тата вырăнти самоуправлени органĕсем депутатсене, должноçри çынсене, общество пĕрлешĕвĕсене тата организацисене Чăваш Республикин Конституцийĕн проекчĕ е Чăваш Республикин Конституцийĕн проекчĕн тĕп концепцийĕ, е унăн уйрăм положенийĕсене «майлă» е «хирĕç» агитаци тумашкăн пулăшса тăма тивĕçлĕ.

Сасăлав кунĕ агитаци тума юрамасть.

10 статья. Чăваш Республикин референдумне Чăваш Республикин Конституцийĕн пĕр проектне тăратнă пулсан, сасăлав валли çакăн пек текстлă бюллетень хатĕрлеççĕ: "Эсир Чăваш Республикин Конституцийĕн сĕнекен текстне йышăнатăр-и?"

Чăваш Республикин референдумне пĕр вăхăтрах Чăваш Республикин Конституцийĕн альтернативлă проекчĕсене тăратнă пулсан, сасăлав бюллетенĕсен тексчĕ çакăн пек пулмалла: "Эсир Чăваш Республикин Патшалăх Канашĕ сĕннĕ Чăваш Республикин Конституцине йышăнатăр-и?" тата "Эсир Чăваш Республикин Президенчĕ сĕннĕ Чăваш Республикин Конституцине йышăнатăр-и?"

Чăваш Республикин референдумне Чăваш Республикин Конституцийĕн альтернативлă проекчĕсене тăратнă пулсан, сасăлав бюллетенĕсене уйрăмшарăн тата тĕрлĕ тĕслĕ хут çинче хатĕрлеççĕ. Чăваш Республикин референдумне хутшăнмалли правăпа усă куракан Чăваш Республикин гражданĕсем хăйсен ирĕкне сасăлав бюллетенĕнчи «Килĕшетĕп» е «Килĕшместĕп» сăмахсене хуратса хурса палăртаççĕ.

Чăваш Республикин референдумне Чăваш Республикин Конституцийĕн тĕп концепцийĕсене е унăн уйрăм положенийĕсене тăратнă чухне Чăваш Республикин гражданĕсем хăйсен ирĕкне сасăлав бюллетенĕнчи «Ырлатăп» е «Ырламастăп» сăмахсене хуратса палăртаççĕ. Референдум ыйтăвĕсене Чăваш Республикин Патшалăх Канашĕ е Чăваш Республикин Президенчĕ Чăваш Республикин референдумне ирттерме палăртнă чухне кăтартса параççĕ.

11 статья. Чăваш Республикин Конституцийĕн проекчĕн сĕннĕ варианчĕ ăна йышăнма кирлĕ сасăсем пухса çитереймен пулсан, асăннă проекта тепĕр хутчен Чăваш Республикин референдумне, çавăн пекех Чăваш Республикин Патшалăх Канашĕнче пăхса тухмашкăн тăратма юрамасть.

Кун пек чухне Чăваш Республикин Патшалăх Канашĕ Чăваш Республикин Конституцийĕн проектне хатĕрлеме Чăваш Республикин Конституци комиссине çĕнĕ йышпа туса хурать, Чăваш Республикин Конституцине палăртса хунă йĕркепе йышăнаççĕ.

12 статья. Чăваш Республикин референдумĕнче йышăннă Чăваш Республикин Конституцине республикăри «Хыпар», «Советская Чувашия» хаçатсенче йышăннă кун хыççăн вунтăватă кун иртиччен официаллă йĕркепе пичетлесе кăлармалла, вăл пичетлесе кăларнă кунран вăя кĕрет.

Чăваш Республикин Конституцине Чăваш Республикин Патшалăх Канашĕ йышăннă пулсан, ăна пичетлесе кăларассине тата вăл вăя кĕрессине Чăваш Республикин «Чăваш Республикин Конституци саккунĕсемпе саккунĕсене тата Чăваш Республикин Патшалăх Канашĕн йышăнăвĕсене пичетлесе кăлармалли тата вĕсене вăя кĕртмелли йĕрке çинчен» 1994 çулхи çурла уйăхĕн 25-мĕшĕнче йышăннă саккунĕ йĕркелесе тăрать.

13 статья. Чăваш Республикин Патшалăх Канашĕ Чăваш Республикин саккунĕсене Чăваш Республикин, çĕнĕ Конституцийĕпе килĕшÿллĕн йĕркелес тĕлĕшпе ĕçлессине палăртать.

Чăваш Республикин Президенчĕ Н.ФЕДОРОВ.

Шупашкар хули, Советсен çурчĕ, 1995 çулхи çĕртме уйăхĕн 16-мĕшĕ. 13 №.